

Predstavniki skupin žudij pred Božjim grobom, desno slika blaženega Alojza Stepinca, v ozadju zvonik cerkve Marije Bistriške.

Padec žudij med petjem velikonočne Aleluje, obe fotografiji Aleksander Igličar.

mag. Aleksander Igličar

ŠKOFJELOŠKI PASIJONCI NA SREČANJU ŽUDIJ V MARIJI BISTRICI

Večja skupina Škofjeloških pasijoncev se je na velikonočni ponedeljek, 2. aprila 2018, z avtobusom odpravila na letno srečanje žudij, ki je bilo v Mariji Bistrici, največjem hrvaškem romarskem središču (leži severno od Zagreba).

Žudije so stražarji/varuhi Božjega groba, čuvajo ga od Kristusove položitve v grob do vstajenja. V večini cerkvenih praznovanj je vstajenje simbolizirano z duhovnikovim petjem velikonočne Aleluje med vstajensko vigilijo. Ko duhovnik zapoje Alelujo, stražarji teatralno popadajo po tleh, kar naj bi bila posledica Kristusove vstajenske moči. Postavljanje žudij je najbolj razširjeno v Dalmaciji in na tamkajšnjih otokih, kamor se je iz Italije razširilo v 15. stoletju. Običaj se je dolgo ohranjal, skoraj v celoti pa je zamrl v času komunizma. Po letu 1990 je ponovno oživel, današnje središče je mesto Vodice pri Šibeniku, zato se govori kar o »vodičkih žudijah«. Leta 2001 je bilo v Vodicah prvo srečanje žudij, ki je bilo seveda na velikonočni ponedeljek; od takrat dalje je srečanje tradicionalno vsako leto. V letu 2018 je bil 18. Vodički festival žudij, ki je bil prvič izven območja Dalmacije, in sicer v romarskem svetišču Marija Bistrica.

Povabilo Škofjeloškim pasijoncem je posledica dolgoletnega sodelovanja muzikologa dr. Franca Križnarja iz Reteč s hrvaškimi kolegi v Pasijonski baštini (Pasijonska dediščina) in Žudijah. Loško skupino je vodil župan mag. Miha Ješe, ki je povabil še posameznike, ki so tesno povezani s Škofjeloškim pasijonom, ter skupino igralcev, pevcev in glasbenikov, ki so uprizorili prizor Grešne duše s hudiči, s strašnim Luciferjem na čelu.

Festival se je začel z dopoldansko sveto mašo, ki je bila darovana na prostem, v zunanjem svetišču zagrebškega škofa Alojza Stepinca, ki ga je papež Janez Pavel II. 3. oktobra 1998 v Mariji Bistrici razglasil za blaženega. Somaševal je tudi brat Jaro Knežević, loški kapucin.

Osrednji festival Žudij se je začel s popoldansko povorko vseh skupin Žudij in Škofjeloškimi pasijonci do trga pred baziliko Marije Bistriške, kjer je fotograf Šime Strikoman iz visokega dvigala posnel skupno fotografiranje vseh sodelujočih, ki so oblikovali lik Marije z Jezusom v naročju. Festivala se je udeležilo 32. skupin iz Hrvaške ter ena iz Bosne in Hercegovine. Škofjeloški pasijonci smo bili prvič gostje

na tem festivalu, kar je seveda posebna čast in znak povezovanja med hrvaškimi in slovenskimi pasijonci v širšem pomenu te besede.

Pred predstavitvijo vseh skupin so škofjeloški pasijonci odigrali prizor Grešne duše, ki je zelo nagovoril vse udeležence. Vsaj delno so zaslutili vso razsežnost Škofjeloškega pasijona in upajmo, da si ga bodo nekateri leta 2021 ogledali tudi v živo. Pred prizorom je povezovalc prebral predstavitev Škofjeloškega pasijona in seveda poudaril tudi njegov vpis na UNESCOV reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.

V nadaljevanju so vse sodelujoče skupine prikazale prizor menjave straže in padanje stražarjev ob petju velikonočne Aleluje. Stražarji so večinoma oblečeni v opremo rimskih vojščakov, imajo meče, ščite in pokrivala s perjanicami.

Naslednji Vodički festival Žudij bo na velikonočni ponedeljek, 22. aprila 2019, v župniji nadangela Mihaela v Oklaju v šibensko-kninski županiji.

Žudije pred Božjim grobom,
foto Aleksander Igličar.

Prizor Grešne duše z Luciferjem in
hudiči iz Škofjeloškega pasijona,
foto Aleksander Igličar.